

1. abfertigung der beerdigung,
ob einem Scriben bij dem
frou bisnam = top für ein
zweyten erlaubt 1690
2. Christo-gennete unterweisung
ob ein yordiger die marck
Pract meines Amtes p. bij
der absolution verlassen
können 1733.
3. van Bashuysen p. Henr. Jac.
diff. de theologia naturalis
protestantia, Serveste 1726

DISSERTATIO THEOLOGICA
DE
**DIVINITATE SACRIS
SCRIPTURÆ,**

CVIVS ARGVMENTVM PETITVR
AB INGENVITATE HAGIOGRAPHORVM,
IN CONSIGNANDIS VEL SVIS, VEL ALIORVM VITIIS
ET NÆVIS;

QVAM

DEO CLEMENTER ADSPIRANTE!

P R Æ S I D E

IOH. HVLDRICO HEYDENO

S. S. THEOLOG. DOCT. PROF. PVBL. ORD.

GYMNASII ILLVSTRIS REGII EPHORO,

REGI BORVSSIAE POTENTISSIMO A CONCION.

AVLIC. ET CONSILII S. IN DVCATV

MAGDEBVRGICO;

VT ET

SOCIETAT. MAGN. BRITANN. DE PROPAG.

FIDE MEMBRO,

PRÆCEPTORE OMNI PIETATIS CVLTV DEVENERANDO,

PVBLICE D. 23 JUN. MDCC XX,

DEFENDET RESPONSVRVS AVCTOR,

C. G. NÜSSLERVS, *Cotheniens. Anhalt.*

HALÆ - MAGDEBVRGICÆ,

TYPIS IOANNIS MONTAGII, ACAD. TYPOGR.

DISERTAT THEOLOGICA
VIRIS
MAGNIFICIS, GENEROSISSIMIS, NOBILIS-
SIMIS, MAXIME REVERENDIS, CON-
SVLTISSIMIS AC DOCTISSIMIS

ESTAMENTORVM, QVAE ANTIQVA ET AETERNVM DE-
PRAEDICANDA PIETAS AD PROMOVENDA LIBERALIA STVDIA IN PA-
TRIA ANHALTINA CONDIDIT, CONSITVTIS EXECVTO-
RIBVS AEQVISSIMIS,

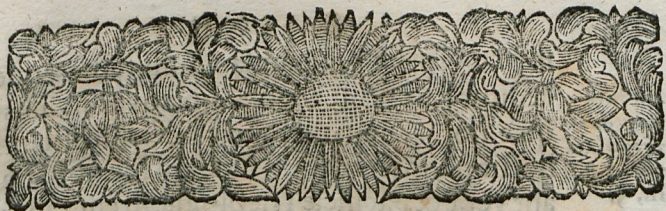
MAGNIS SVIS MAECENATIBVS AC PATRONIS
SVBMISSE VENERANDIS

Has studiorum suorum Theologorum
primitias

in sui commendationem humil-
limam

Dicat ac consecrat

AVGTOR ET RESPONDENS.

QVOD DEVS BENE VERTAT.

PRÆFAMEN.

*U*ti *Verbum DEI æternum*, Heb. VII, 26.
Saluator noster sanctis-
simus, sacerdos impollutus,
malignorum hominum
spiculis varie expositus
fuit, & in signum contradi- Luc. II, 34.

tionis positus; Ita & verbum Dei *προφρητικόν*
(quod vel ipsius Spiritus Prophetis & Apo-
stolis dictavit, vel Ipse Ministrum circumci-
sionis agens, e sinu Patris allatum prædica-
vit;) in hunc usque diem, a divinæ lucis &
veritatis osoribus (*quorum Deus venter est*, Philip III. 18
hostes crucis Christi, die es oft muthwillig

A 2

nicht

311011

λανθάνει
 γὰρ αὐτοὺς
 τὸ θεῖον.
 2. Pet.
 III, 5.

nicht wissen wollen) audaci ausu temereque
 læditur, ut non adeo Controversiis illis,
 quæ nobis, cum extraneis fidei Christianæ
 hostibus, intercedunt, operam locare habe-
 ant veræ & pacificæ Theologiæ strenui asser-
 tatores, quam quæ ab internis Θεομάχοις mo-
 ventur. Divinitatem, & ex ea exsurgentem
 Authoritatem Scripturæ, omni exceptione
 majorem, vindicarunt & vindicant etiam-
 num, pro mensura gratiæ sibi datæ, pie Eru-
 diti, & quidem variis argumentis, quorum
 Tractatus hic recensere supervacaneum est.
 Destinatum quoque mihi est, qui ad altio-
 ra, Deo Duce, comite veritate, annitor, hac
 Dissertatiuncula, ad periclitandas quales-
 cunque ingenii vires, curatius aliquantu-
 lum illud solum argumentum Divinitatis
 Scripturæ expendere, quod ab ingenuitate
 Hagiographorum, in consignandis, & per-
 enni posterorum memoriæ tradendis vel
 suis, vel aliorum nævis & vitis, petitur,
 præsertim cum id in locis, uti vocantur,
 Communibus Theolog. sæpe quidem, sed
 cursim saltem & superficialiter, videas & ad-
 vertas. Hoc autem velim succurrat me-
 moriæ

moriæ Benevoli Lectoris, quod, licet seorsim hoc divinitatis argumentum nunc tractandum suscipiam, minime tamen segregandum putem, a cæteris urgentibus & convincentibus Sacri Codicis criteriis; Coniunctim quippe, & in fascem unum collecta robor suum exerunt fortius, & Lector salutis suæ cupidus, & insipientis Sapientiæ pertæsus, omnes Divinitatis notas simul ob oculos ponens, assequetur, ut, quæ singulæ sufficere non videntur, universæ majus idque sufficiens afferant momentum; Quod monitum si insuper habeat, & singularem aliquam notam, ex qua totam rem æstimet, sibi exhiberi flagitet, æque inepte facit, ac si pulchritudinem, quæ ex toto vultus filo & colore vivido enitescit, ex uno aliquo lineamento censeret. Hæc præfatus, DEO adspirante conatibus! rem ipsam aggredior.

I.

Qui jura & mores hominum exteriores suosque proprios scrutantur, communiter hoc dictum in ore & usu habent:

Nemo tenetur allegare propriam turpitudinem;

In foro Soli & hominum, quatenus hoc valeat, inquirere nunc meum non est; Ast in foro Poli & Conscientiæ omnes tenemur sine fuce, remotis, ut ajunt Theologi, foliis ficus Adamicis, vitia & infirmitates eheu! nunc nativas, cum Davide fate-ri & edisserere. Absit profanorum & perversum hominum frons meretricia, & gloriatio in sceleribus Sodomiticis; Quam studiose autem exinnata *Φιλαισσία*, accedente *Φιλαργυρία*, aliisque pravis affectibus, & ratiociniorum mundanorum lenociniis, Scriptores Historiarum, Biographi, omnium memoriæ, vitia propria vel aliena, excusare, palliare, & subticere fategerint, & adhuc fatagant, pulchre, scilicet! memores allegati ICtorum moniti, neminem fugit, & exstant de calamo Historicorum & scriptorum venali, de studio partium, Veterum & recentium cordatorum hominum consignatisimæ querelæ, hic non allegandæ. Xenophontis Cyropædia in proverbium, apud E-ruditos, abiit, quod indigitat, scripsisse Virum de Cyro, non qualis fuerit, sed qualis esse debuerit.

Pf. LI, 5. 7.

Jerem. III, 3.
Esa, III, 9.

II.

II.

Quid vero Scriptores Sacri? Hic sane & horum inuitu *contraria juxta se posita magis elucescent.* Homines fuerunt nobis similes, sed organa Dei peculiaria, acti Spiritu Sancto; Hinc inter cæteras virtutes, Scriptorum bonæ & intemeratæ fidei, addo etiam vitæ, decenter (quas scriptis tradiderunt Autores Exotici, ut Lucianus in libello de conscribenda Historia, aliiq; qui de methodo historiarum egerunt, & qui etiam Scriptores Sacros *ἀποπιπύσας* quam maxime faciunt, quibus autem enarrandis limites mihi præfixi non sufficiunt) in clara luce ponitur ipsorum ingenuitas, dum nec suos, nec suorum lapsus, si qui acciderint, dissimularunt, ut inde mundanas opes, aut gloriam, aut favorem adipiscerentur. Quod, in rem præsentem eundo, exemplis extantioribus in Vet. & Nov. Test. nunc declarandum est. Non quidem ut, cum Chamo, verenda Patrum proterve detegamus, & lapsus eorum, obtentui vitiiis, quod solenne est contemtoribus Scripturæ Sacræ, sumamus, sed ut pateat, ipsos non fuisse ex se perfectos, sed ex Petri confessione *salvatos esse, gratia quidam Jesu Christi*, ut veritas Historiæ sacræ, ejusque autoritas vel hinc in aprico ponatur.

Act. XIV. 15.
Jac. V, 17.
2. Pet. I, 24.

quorum copiam videre licet in Huetii Demonstr. Evangel.

Act. XV, 11.

III.

Juvat autem hic annotare prius Judæorum malefanos conatus, qui in scriptis suis Talmudicis

dicis & Expositionibus Targumicis, n̄vos Patri-
 archarum, & lapsus a Mose notatos, omni studio
 & figmentis, huic nationi nunc quasi ingenitis, ex-
 culpate nituntur, atque suo forices se indicio pro-
 dunt, & testantur, non eo se sinceritatis Spiritu du-
 ci, in traditionibus suis, quo Moses & Prophetæ in
 omnem veritatem ducti sunt; Ac proinde volu-
 minosum istud Traditionum suarum opus non
 pari pietatis affectu, (quod vellent, & vult cum Ju-
 dæis Concilium Tridentinum Sessio. IV. in suis
 Traditionibus, populo Christiano qua vi, qua do-
 lo obtrudendis,) quo verbum in sanctis DEI Viris
 scriptum, ab æquis rerum æstimatoribus acce-
 ptandum esse, qui suo interim constare pretio Ju-
 dæorum scripta facile patiuntur, verum non tam
 enormi & grandi, quale complures iis ponunt.
 Nam ventosam hanc nationem in *reprobam sensum*,
 justo DEI iudicio, datam, incredibili studio & au-
 dacia teneri, in fabulis quibusvis, quibus Patres
 suos extollant, aut ab omni lapsu & errato immu-
 nes & indemnes reddant, pro animi libidine con-
 fingendis, id testatissimum est; Posuitque Claris-
 simus HEINIVS, fidus studiorum meorum for-
 mator, inter alios laudabilem operam in *Observat.*
suarum, heic loci editarum, *Lib. I. cap. VI. Lib. II.*
cap. III. de Judæorum erroribus exasciandis; utque
fausto pede pergat, orandum est.

Rom. I. 28.

IV.

Vt fidem dictis præcedent: §. adstruam, quæ-
 dam

dam interpretamenta Judæorum, lapsibus Patrum excusandis inventa, proferre liceat. Quam tenuiter de lapsu Protoplastorum sentiant, quam maligne virus serpentis infernalis, quod omnes Adæ posteros invasit, quasi edulcare nitantur, de protevangelio parum aut nihil credentes, omnibus, cum indignatione & dolore, innotuit Christianis. Noæ ebrietatem illi ipsi, & cum his alii, quæstis hinc inde coloribus obtegere annituntur. Abrahami cultum idololatricum, quo se ex indicio Mosis & Josuæ, ante vocationem polluerat, omni nisu negant, ut superbe in Abrahamo Patre glorientur, & in hunc usque diem, per totum terrarum orbem dispersi, nil nisi Patrum merita & obedientiam, suaque merita jactantes, gratiæ Evangelicæ, à Mose, Patrum nævos adnotante, tot egregiis testimoniis consignatæ obstrepant. Fabulam ergo putidissimam, omnibus notam, de Ur Chaldæorum, ex qua Abrahamum vocasse Deum sacra pagina testatur, commentis sunt, aut ut alii mollius scribunt, Abrahamum per contemplationem syderum ad veri DEI notitiam pervenisse, antequam vocaretur. En! discors Spiritus Sancti, cujus ductu Moses scripsit, & horum hominum propositum; Ille gratiam Dei vocantis Abrahamum prædicat, hi hominum probitatem & integritatem. Addere liceat, Spiritum S. per Ezechielem, per Josuam Judæis inurere crimen adulterii spiritualis in Ægypto patrati post exitum, idololatriam in virulo, ex mente Interpretum ad imitationem Apidis

vid. Esser, menger Entdecktes Judentum Tom. I. c. 8

Jof. XXIV. 2.

Joh. VIII.

Fabula reperitur in Bereschit Rabba, Fol. 34.

Ezech. XX. 8.

XXIII, 2. 2.

Jof. XXIV. 14.

B

con-

confecto, ipsis per Mosen & Prophetas exprobrare. Quid vero Judæi regerunt? Crepant merita, quorum intuitu à servitute Ægyptiaca per Deum vindicati sint; Facinus in vitulo commissum fatentur quidem, sed culpam à se amoliri & Aarone conantur, (quam tamen Mosès plane & sincere pro-
 Exod. XXXII.
 2. seqq.
 palat) & ad Ægyptiorum colluviem, quæ cum populo in desertum ascendit, transferunt: Magica quippe ipsorum arte, non Aaronis & populi Israëlitici arte & studio, vitulum produisse; Uti & Franciscus Moncæjus, Judæis consciscens, criminis omnium suspicionem ab Aarone propulsare allaborat, Libro cui nomen imposuit: Aaron purgatus, qui reperitur Tom. VII. Biblior. Criticor.

V.

Non exiguum etiam pondus argumentationi nostræ addet collatio Scriptorum Sac. Codicis cum Libris Apocryphis quos in Canonem recipere, anathematis metu iussit Concilium Tridentinum. Non ingrediar in campum huius controversiæ, saltem tria producam exempla, quæ docebunt, quantum distent, juxta vetus illud, æra lupinis. Sunt quam plurima penes scriptores Librorum Apocryphorum, dogmatis fidei & vitæ in Authenticis Libris consignatis, conformia, at & multa dissõna & diffõrmiã, è quibus liquido cognoscas, quam facilis sit lapsus hominum. Juditha sic satis comta, simulans, te morem
 gestu-

gesturam nefariæ temulenti Ducis libidini, in Oratione sua cap. IX. laudibus amplis evehit facinus à Simeone & Levi patratum, quod diserte damnatur à Spiritu S. In Oratione Manassis dicitur v. 7. Gen. XXXIV. 25. & XLIX. 5. Deum Abrahamo, Isaaco & Jacobo justis, non dedisse resipiscentiam, quia nec in ipsum peccarant. Quod assertum, ex Judaico tumore & nimia fiducia in merita Patrum oriundum, omnis chorus Sacerdotum Scriptorum refutat, & natura se peccatores esse ingenue fatentur. Pf. XXXII. 6. Pseudo-Esdras omnia magna crepat, ab humilitate genuini Esdræ multum abhorrentia; Tradit quippe: Populum Judaicum in captivitatem Babylonicam abductum pati, ignotum qua de causa, cap. IV. v. 12. Legem scriptam interiisse, post à se divina inspiratione in integrum restitutam, cum LXX. voluminibus solorum Sapientum usui reservatis, cap. VI. 19. VII. 11. Obesæ naris sit oportet, qui non affectus dominantes subolfaciat. In reliquis Apocryphis scriptoribus, eadem humana vestigia prementibus, paria advertere ex facili labor foret; Sed hæc adnotasse sufficiat.

VI.

Nunc vero Mosen, Divinum Scriptorem, & quod solide Viri Docti evicere, consensu extraneorum, omnium verustissimum, intueamur. Is procul omni fastu studio gloriæ aut opum, Spartam sibi commissam ornat, minus bene gesta à se, & Aa- Num. XII. & XX. rone Fratres, & Maria sorore, sincere perscribit: In

cujus vita conscribenda Philo Judæus, Josephus, & Rabbini, ad fabulas usque complures ineptiunt. Frequens est osorum Scripturæ improprium, Mosen in gloriam gentis suæ multa confinxisse, eamque in mendacia ejus consensisse. Cui retundendo hic sufficiat regessisse: Cur ergo ex isto Codice non eraserunt ea, quibus suæ genti à Mose, Duce suo, viderunt infamiæ notas inuri? Exemp. gr. Servitum Jacobi, incestum Thamar, unde tota Tribus Judæ, incestum Ruben, conjurationem fratrum adversus Josephum, (Cujus historia, fabulis licet interpolata, ap. Justinum Lib. XXXVI. extat.) gravia populi illius in deserto peccata, quibus se, teste Historia, apud gentes partim ridiculos, partim infames fecerunt. Fueruntne ista & similia, quæ passim occurrunt in Libris Mosis, omnibus Israelitis accepta, & memoratu honorifica? Nonne etiam Mosis facillimum fuit, illa, quæ vel se spectabant, vel populum, tenerrime a se dilectum, & pro quo anathema subire non detrectabat, vel dissimulare penitus, vel alio quod Scriptores, prece, pretio, vel metu adacti, artifice penicillo, & calamo faciunt, detorquere? Quod itaque Judæi talia Mosis scripta summa animi demissione, & sine exceptione receperunt, id cum Mosis perspecta probitas, & ingenuitas & in re nota veritas fecit. Ipse vero vocationis suæ certus, tum magnitudinis suæ, a Deo sibi oblata, securus, proprios adeo nævos prægnantes ob causas in Sacro Codice exstantes, cum aliis Hagiographis Vet. Test. (quorum testimonia adducere

ducere vetat pagellarum angustia) nullus dubitavit aeternis mandare chartis ; ut acquiescere liceat in elogio Mosaico, quod Paulus habet: *Fidus fuit ser-* Ebr. III, 5.
uus in tota domo Dei, nihil sibi arrogans, fidus & inculpatæ famæ, testis eorum, quæ posteris temporibus dicenda erant plenius & dilucidius in Nov. Test. per testes a Jesu Christo adscitos, nimirum Apostolos & Scriptores Sacros, qui pari fide & ingenuitate, qua Moses, in Scriptis suis versati sunt; Ad quos proinde nostra vergat in nostro themate medidatio.

VII.

Testes Dominus Jesus elegit Apostolos, ablegandos in omnem terram, mittendos veluti oves inter lupos; non autem possunt meliores ab accuratis exoticis Scriptoribus bonorum & probatæ fidei testium in medium produci notæ, quæ non optimo jure illis competant.

Act. I, 8.
Matth. X.

1.) Accurata rerum, de quibus quis testaturus est, scientia; vid. i. Joh. I. *Quod vidimus, quod audivimus quod palpavimus, &c.*

2.) Omnis proprii commodi abnegatio; Innumera Apostolorum dicta, vita ærumnosa, mors pene omnium cruenta, notam hanc liquido asserunt.

3.) Probitas & fides; Fuerunt, ringente invidia, inculpatæ famæ, integri vitæ, scelerisque puri, veritatis studiosissimi, fastuosa mundi sapientia & Eloquentia destituti. Quod postremum licet ipsis Julianus & Celsus, aliisque Christianæ fidei hostes,

vitio verterint, illi tamen laudi sibi duxerunt, & triumpharunt in veritate munda, cœlesti, Evangelica. Simplicitas quidem fraudi opportuna est, ast ut ipsa fraudes artificiose nectat, quibus immensa hominum, æternæ Salutis cupidorum, multitudo irretita teneatur, id infvetum est & inauditum; Accedente imprimis tali, tam rara, in Scriptoribus profanis vix obvia, & tot exemplis, quæ mox adducemus, comprobata Sinceritate & ingenuitate, ut vitæ chartis infirmitates, lapsus, nævos, & suos & fidei Consortium, consignarent. Ita neque confictis fabulis, neque fictis excusationibus, quibus ea quæ in opprobrium Evangelii à profanis rapi poterunt, & rapta sunt (ut lectio Autorum, qui Religioni Christianæ se opposuerunt, probat) obvelare poterant, indulserunt, *sed acti à Spiritu Sancto*

2 Petr. I, 6-21. scripserunt.

VIII.

Vitam Christi Sanctissimum & ab omni peccato impollutam, ac affectibus pravis imperturbatam, verissime nobis exhibent Hagiographi, non tamen dubitantes, talia & dicta & facta Salvatoris scripto enarrare, quæ primo aspectu tantæ Personæ incongrua videntur ac indecora, quæve, Autore Satana, calumniatores nefarii, hostes Christi, atra lolligine conspuere allaborant. Poterant ea reticere Apostoli, præpostero studio honori Christi ut confulerent; Veteres quidem ex codicibus Sacris eradere conati sunt Historiam adulteræ, à Christo non dam-

Joh. VIII.

damnatæ ; Historiam de Angelo , in subsidium & solatium Christo patienti missô ; Sunt & alia , quæ Eruditi Theologi ex Historia Evangelica adferunt , quæ à male consultis in calumniæ ansam possent arripi. Ex. gr. Ejectio nummulariorum ex templo ; Severitas exercita in Gadarenorum porcos ; In ficum ad viam plantatam ; Hæc loca multos exercuerunt , quasi hæc actiones levitatem aliquam , animi impotentiam , & speciem injustitiæ præseferrent. At Amanuenses Spiritus Sancti & hæc non subtercere , sed bona fide edisserere voluerunt , probe gnari , quam decora hæc Christi Sanctissimæ Personæ , & gravissimo , quod sustinuit , muneri mediatorio convenientia forent.

Luc. XXII.

Marc. III. 21.
Joh. II.
Matth. XXI.
Marc. XI.

IX.

Probe ad hæc memoranda venit toties ab Apostolis deprædicata JESU , veri Messia , humilitas , & paupertina ab incunabilis usque ad sepulchrum ejus vitæ conditio , quam & ipse Salvator fatetur. At nil durius dura paupertas in se habet , quam quod ridiculos homines facit ; Et exposuit apud Gentiles obtrectatores Christum & Christianos fanis & ludibriis ; Apostoli vero & Viri Apostolici gloriantur in Christo paupere , prædicant Christum nudum , crucifixum , Judæis scandalum , Græcis stultitiam , ipsi nusquam pudore suffusi. At pudere dicuntur Jesuitæ , affectu ducti perverso & amore erga *χρῖστον* , non Christum ; Christum gloriosum Regum Sinensibus & Japonis prædicantes ; Hoc enim

Matt. VIII. 20.

1. Cor. 7.

enim & olim & nunc à Dominicanis & aliis sic dictis Missionariis ipsis exprobratum esse novimus, an ex vero? ipsi viderint. Sane sic se probarent focios & sequaces Johannis Papæ XXII. vel ut alii XXIII. qui adeo divitiarum fuit appetens, ut paupertatem, à Christo & ejus Apostolis collaudatam, palam irriserit, & Franciscanos, opinioni suæ adversantes, ceu Hæreticos excommunicarit, quin & quosdam combusserit. Gliscebaturque vehementer de paupertate Christi contentio, Franciscanos inter & Dominicanos, Johannis asseclas, affirmantibus illis, Christum nudum in cruce pependisse, spinea corona obseptum; His vero pertendentibus, Christum ornatum corona Regia, indutum toga purpurea pependisse, insuper & cinctum Zona aurea, nummis referta; Heu! quo non mortalia peccata cogit, Auri sacra fames!

vid. Heideggeri Hist. Papat. Period. V. §. 129.

X.

Ephes. IV. 20.

Non ita didicere Christum Apostoli, non ita docuere apud Gentes; Procul affectibus mundanis, seposito metu ex scandalo crucis capiendo, gloriam Jesu Christi vindicarunt, omnia ipsius merito & gratiæ tribuentes, sibi nihil nisi obsequii gloriam relinquentes. Hinc legas & admireris eam, de qua hæc qualiscunque nostra Dissertatio agit, in scribendo ingenuitatem. Nævos & peccata vel sua vel aliorum non disimulant, vel silentii sipario obvolvunt. Beatæ Virginis semper laudatæ nævulos quosdam observant, quos Pontificii quæsitis hinc inde coloribus

ribus emendare conantur, ut immaculatam ipsius conceptionem, ipsa illibente & refragante, adstruant. Matthæus Publicanus fuit; verum ad amplectendum Evangelium à Judæis hoc vitæ genus parum fuit conducibile, ipse vero non veretur dicere; Paulus persecutor Christi, poterat non allegare propriam labem, at quam multis locis edisserit! Lucas, fidus Achates Pauli, non silentio premit humanæ infirmitatis indicium, scilicet illum *παροξυσμὸν* inter Paulum & Barnabam. Paulus recenset suam cum Petro disceptationem Antiochiæ, quam veram fuisse, non simulatam, & ex compacto, uti Hieronymus in Commentar. Ep. ad Gal. asserere conatus est, verba probe expensâ evincunt. Mallent etiam Pontificii hanc reprehensionem Pauli æterno sepultam esse silentio, in gratiam infallibilitatis Papæ. Idem ille Gentilium sincerus & aperti pectoris Magister, Paulus, vitia quædam enormia, quibus se alligarent Corinthii, publicat, & chartis perennatibus mandat. Noverant pii Corinthii prægnates causas, ob quas in memoriam ipsis revocaret fidus Doctor res perperam gestas; At consultius aliis *φιλαίτοις* videretur facturus esse, si talia supprimeret; Nam Gentes copiosam ex allegato Pauli dicto, alique, calumniandi Christianismum, materiam depromserunt, quasi is latam omnibus flagitiis portam aperiret; Ita omnes pene Sacri Scriptores eadem Sinceritate eoque fausto pede processere, quod promptum esset demonstrare, quando id quidem necessitas

De Publicanis
vid. Pfeifferi
Antiquit. Judaic.

Act. XV.

Gal. II.
Hieronymus
in Commentar.
Ep. ad Gal.
asserere conatus
est.

1 Cor. VI.

C effla-

efflagitaret. Animus alias sibi male conscius, vel levium errorum commemoratione conturbari solet, illi abnegatum & desertum à se Filium DEI, ingenue confitentur.

XI.

Emergenti ex dictis de sinceritate & ingenuitate Scriptorum Sacri Codicis argumento pro Divinitate S. Scripturæ obstrepunt maligni quidam Critici, & humanæ Sapientiæ consulti. Regerunt quippe, hanc Sinceritatis laudem multum deteri, aut evilescere ex eo, quod Moses, David, Paulus, (alios citare & alia loca superfedeo) Laudes suas & gregalium ebuccinare voluerint, atque sic affectibus indulserint. Possent adhæc multa reponi; Nobis nunc veniat in mentem, testimonia commendatitia non tam Mosis, Davidis, Pauli, de se ipsis, quam Spiritus Sancti de Organis hisce gratiæ divinæ, mediantibus ipsorum graphiis & manibus, fuisse. Dein, ipsi norunt opposites & inepti Critici, non semper tædiosam & ridiculam olere vanitatem, propriarum virtutum qualemcunque mentionem facere, & existimationis suæ, ab aliis collutularæ (quod Viris Dei ab hostibus contigit) patrociniò defungi, atque pravam vitiorum impatorum suspicionem a se emoliri. Neque vel Veteribus Scriptoribus, ex. gr. Marco Aurelio, Imperatori, qui eleganti Libro de rebus suis scripsit, vel Recentioribus, Thuano, Franc. Junio, Abrah. Sculteto, Heideggero, aliisve Heroibus, unquam vitio datum fuit, quod res præclare gestas, in earum me-

Num. XII. 3.
Deut. XXXIII.
1. PFCXIX.
99. 100.
2Cor. XI.

memoriam, ac bene vivendi & agendi exemplar, ad posteritatem felici & utili opera, proprioque stylo transmiserint; Semper autem memores illius Paulini: SOLI DEO GLORIA!

XII.

Huc enim aurigatur in perpenfis Hagiographorum nævis omnis meditatio, ut Deo in solidum adscribamus omnem virtutem, in verbo suo coruscantem, & enitentem in efficacia illuminante & informante pias mentes, convincente ac persuadente, purgante ac transformante, consolante ac contra omnes Satanæ, mundi & carnis insultus ad finem usque conservante.

Hæ scilicet sacræ scripturæ dotes sunt, hunc thesaurum in testaceis vasculis Sacri Scriptores gestarunt, quos indemnes & ab erroribus immunes, in mysteriis ad salutem pertinentibus, scripto mandatis Almus DEI Spiritus, verus & unicus Mufages, præstitit. Adoremus ergo, ex scito & monito Tertulliani, Scripturæ plenitudinem, nil morantes fanniones exulcerati nostri Seculi, a quibus cave- ^{Epist. III. 16.} re nos jusfit S. Petrus. Fidem intemeratam Sermoni firmo Prophetico & Apostolico adhibeamus, vestigia ipsorum, gressu licet impari, premamus, *Φιλανθία*, carnalia præjudicia, fastus & jactantia, ut exosa, absint; Sinceritati, in agnoscendis & confitendis delictis, in vitæ Christianæ negotiis, ex præscripto & exemplo Paulino cum Deo & die gnaviter studeamus.

QVOD DEVS FAXIT!

00 A 6402

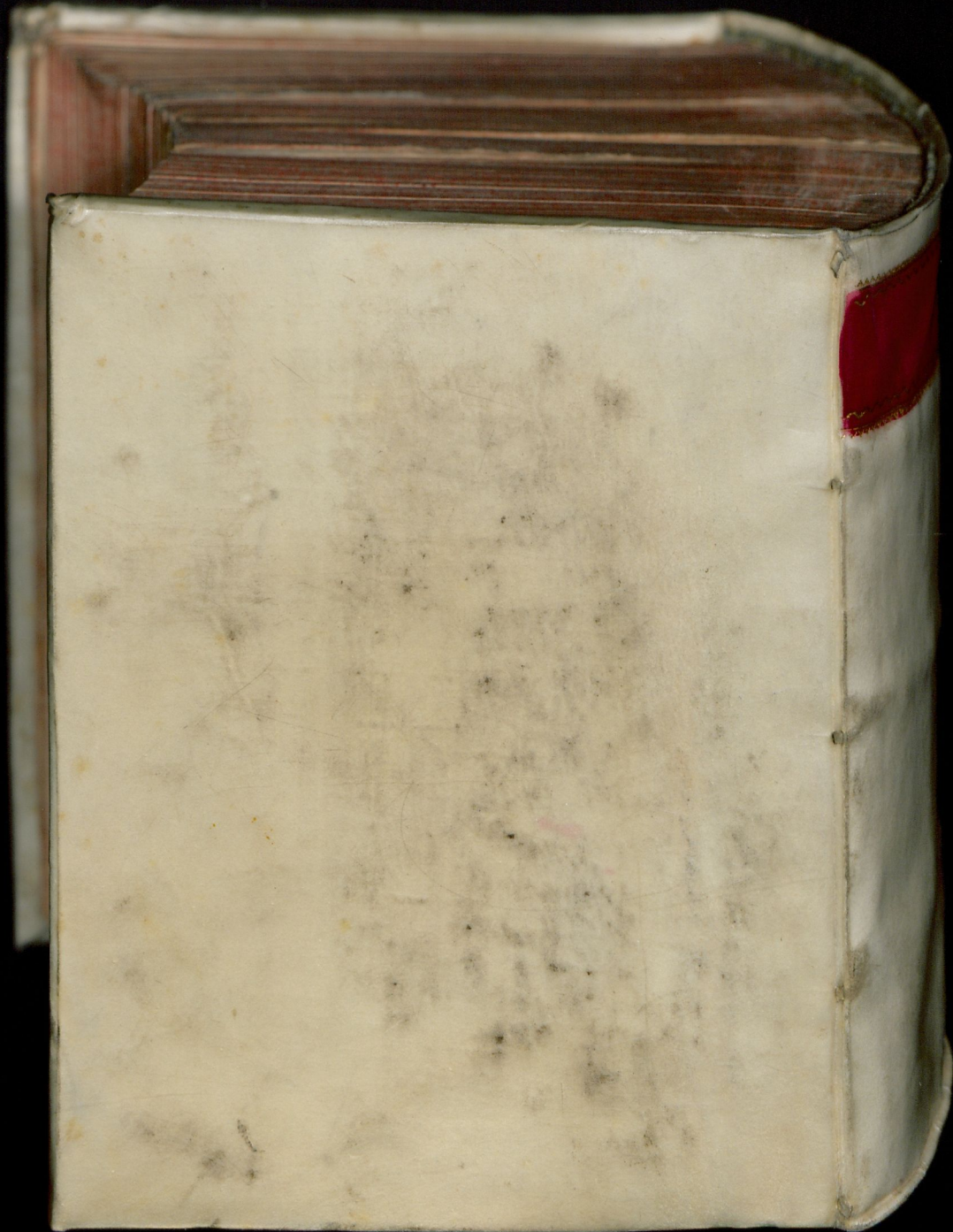
ULB Halle 3
002 927 349

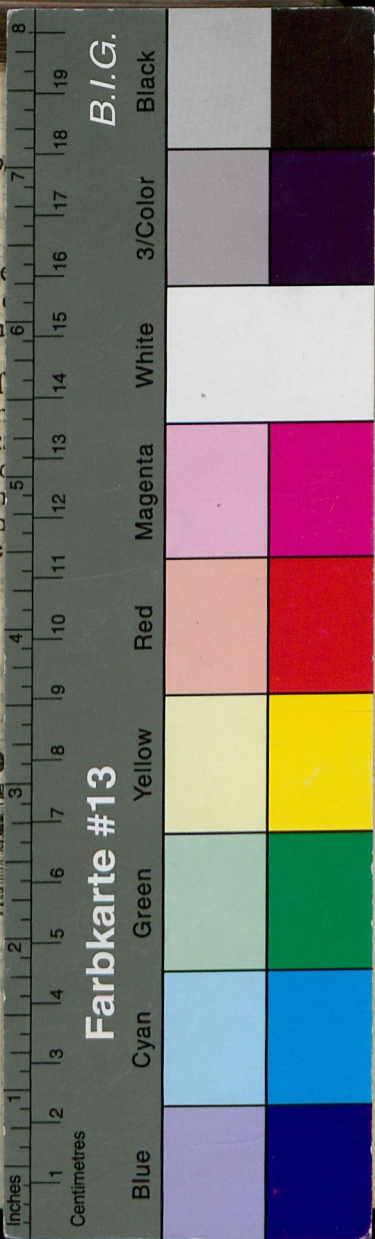
Sb.

VD 17

20

DISSERTATIO THEOLOGICA
DE
**DIVINITATE SAC
SCRIPTURÆ,**

CVIVS ARGVMENTVM PETITVR
AB INGENVITATE HAGIOGRAPHORVM,
IN CONSIGNANDIS VEL SVIS, VEL ALIORVM VITIIS
ET NÆVIS;

QVAM
DEO CLEMENTER ADSPIRANTE!
P R Æ S I D E

IOH. HVLDRICO HEYDENO

S. S. THEOLOG. DOCT. PROF. PVBL. ORD.
GYMNASII ILLVSTRIS REGII EPHORO,
REGI BORVSSIAE POTENTISSIMO A CONCION.
AVLIC. ET CONSILII S. IN DVCATV
MAGDEBVRGICO;

VT ET
SOCIETAT. MAGN. BRITANN. DE PROPAG.
FIDE MEMBRO,
PRÆCEPTORE OMNI PIETATIS CVLTV DEVENERANDO,
PVBLICE D. 20 JUN. MDCC XX,
DEFENDET RESPONSVRVVS AVCTOR,

C. G. NÜSSLER VS, *Cotheniens. Anhalt.*

HALÆ - MAGDEBVRGICÆ,

TYPIS IOANNIS MONTAGII, ACAD. TYPOGR.